

Ο Σωτήρης Χλιμίντζας εινε, όπως ανέφερθ, ο μόνος επίζων, από τους αποτελεσάντας το πρώτο Έλληνικό Μελόδραμα το 1887-88. Ήταν παιδι άκομη, 16-17 ετών και προσπαθοσε να μάθη την τέχνη του υποδηματοποιού. Του άρεσε ή μουσική, το τραγουδι και ειχε ωραία φωνή, ή οποία κατόπιν βιαιορφώθη σε μιά γλυκειά και ζεστή φωνή βαθυφώνου.

Μόλις έσημειώθη ή πρώτη κίνησης για τή σύσταση του Μελοδράματος, ο θεός του Σπ. Χελιώτης, τον πήρε μαζί του. Έλαβε μέρος ως χορωδός και υπεκριθή τον τυμπανιστή στο έργο του Ξόνδα. Από τότε μέχρι σήμερα, δηλαδή, επί 65 σχεδόν δολόκληρα χρόνια, εινε χορωδός. Εινε ταυτοχρόνως και ή ζώσα ιστορία των έτών αυτών. Όταν εινε 20 ετών έγκατέλειψε την υποδηματοποιία, και συνέστηρε έργοστάσιο ψηκτροποιας, που το διητήρησε μέχρι πρό τινος χρόνου. Ήμπορει να εστάθη άπιστος πολλές φορές στο έργοστάσιό του, αλλά στη μουσική έμεινε και

Ο Σωτ. Χλιμίντζας.

Ο μόνος επίζων από τους πρώτους τραγικούς του πρώτου Έλληνικού Μελοδράματος

μένει και τώρα άκομη, ποτός.

Αν και εινε ογδόντο σχεδόν έτών, διατηρεί πάρα πολύ καλήν άρασι, άκοη και ιδιόκς μνήμη. Θυμάται, άφωνα, τά χορικά της «Αντιγόνης» του Μένελοστον, τά όποια έτραγουόδησε μιά χορωδία από 30 πρόσωπα (15 άνδρες, 15 γυναίκες), όταν το έργο αυτό παίχτηκε στο 1889, επ' ευκαιρία των γάμων του Βασιλέως Κωνσταντίνου μετά της Βασιλίσσης Σοφίας.

Όταν εφάρτασθη ή 25ητηρις της Χορωδίας Άθηνών, στο θέατρο «Αλάμπρα» ο Διευθυντής της κ. Φ. Οικονομίδης του επέλεξε το έγκωμο του που άπέμεινε Δίπλωμα Τιμής, για την μακροχρόνιο ύπηρεσία του ως χορωδού, χωρίς να σημειώση ούτε μιά άπουσία από δουκιή ή έκτέλεσι.

Τό ζευγος Λάνδη άπέτελεσε πολύτιμη βάσι για τό Μελόδραμα. Φαίνεται, ότι και ο Άντώνιος Λάνδης, όπως και ή σύζυγος του Αικατερίνη, κατήγοντο από την Κέρκυρα. Ο Λάνδης ειχε φωνή βαθυφώνου (μπουφοκάμικο), ή συμβολή του όμως στο Α' και το Β' Μελόδραμα, δέν ήταν τόσο καλλιτεχνική, όσο βιοικητική, ιδίως για την πείρα που διέθετε για τον καταρτισμό θάσων, του άνεβήσματος των έργων, την έκτέλεσι περιουδιών κλπ. Η σύζυγος του ειχε πολύ ωραία φωνή,

Άλλά τό σπουδαιότερο γεγονός εινε, ότι βρέθηκε τότε στις Άθήνας. Αν δέν ήταν αυτή, δέν θα ύπήρχε καμμία (ποιά θα τόλομυσε να παίξη στο θέατρο!) και έτσι, ούτε Α' ούτε Β' Μελόδραμα θα γινόταν. Τό ζευγος Λάνδη συνηράσθη μέχρι της διαλύσεως και του Β' Έλλ. Μελοδράματος. Πρέπει να άναγνωρισθ, ότι τό ζευγος Λάνδη, προσέφερε στο Μελόδραμα πραγματικές ύπηρεσίες για την εποχή εκείνη.

Ο Ξόνδας κατά Άθήνας.

Η πανηγυρική έπιτυχία του «Υποψηφίου Βουλευτοφ» και του Έλλ. Μελοδράματος γενικότερα εινε άμέσως γνωστή στον Ξόνδα. Κι όχι μόνον αυτό, αλλά και τον έκάλεσαν να έλθη στις Άθήνας να παρακολουθήσει και ο ίδιος το έργο του.

Ο Σπύρος Ξόνδας, διαμένων και εργαζόμενος στην Ίταλία, ειχε συνθέσει άκομη και τό μελόδραμα «Οι τρεις Σωματοφύλακες» ιαθός και πολλές άλλες άστοτελείς συνθέσεις. Ήταν επί πλέον, εφάρτος κιθαριστής, ή όπως θα έλεγαν σήμερα βιρτουόζος. Ειχε έλθει προηγουμένως στην Ελλάδα και έδωσε συναυλία.

Η άπαράμιλλος τέχνη του, ειχε διαδοθή σε όλη την Ίταλία. Κατόπιν προσκλήθηκε του Βασιλέως της Ίταλιας, έπειτα στα Άνάκτορα και ο Βασιλέως του έχάρισε μιά κιθάρα, την όπαια έπίτηδες παρήγγειλε για τον Ξόνδα στο καλλίτερο Ιταλικό έργοστάσιο. Ο Ξόνδας την διητήρησε μέχρι του τέλους του και την έπεδεικνυε με ύπερφάνεια.

Ήταν 73 έτών όταν δεχόμενος την πρόσκλησι, ήλθε στις Άθήνας. Παρίσθη σ' άρκητες παραστάσεις του έργου του, ένθουσιάσθη με τους τραγουιδιστάς και τους συνεργάτες θερμότητα. Σε μιά από τις τελευταίες παραστάσεις του «Υποψηφίου Βουλευτοφ», έλαβε και ο ίδιος μέρος. Και ίβου πός.

Έπειδή ήταν γνωστή ή μαεστρία του στην κιθάρα, του εζήτηθη έπιμόνως να παίξη. Ο Ξόνδας εδέχθη τελικώς και ένα βράδυ έπαιξε στα δύο διαλεξιματα του παζομιόνου έργου του. Κατάληξη επροζένησε στο κοινό τό ποιήμιο του, αφού του ήτο εύκολο να παίξη οιανδήποτε σύνθεσι των μεγάλων Ιταλών και γερμανών μουουργών. Κατάληξη έπίσης επροζένησε ή άργοντία του.—ήταν ψηλός και διετρη μέγαιες, μακρές φαβόριτες—τό μεγαλοκρεπές του βάδισμα και τά μακρά δάχτυλα των χειρών του τά όποια εόρισκοντο σε θαυμιώνιδη κίνηση εφόσον έπαιζε. Τίποτε δέν εδειχνε ότι ήταν 73 έτών.

Σε κάθε τέλος των έκτελέσεων των συνθέσεων παρά του Ξόνδα, ή σκηνή εγέμισε—και εγέμισε στην πραγματικότητα—από περισσότερία και κουφάτα *

* Την ίδια εποχή, ο Ξόνδας έβεβαίωσε ότι ο Σαμάρας ήταν εκ μίς κομπού γάμου γιός του. Έπειδή δέν ειχε καλόμο εόκολο να εεκακριβώθη, την μεταφώρεσε εβδ, με κάθε επιφύλαξι. Άληθήνη, όπια, δέν ειχε νυμφευθεί τρεις φορές, αλλά για διαφόρους λόγους εόρεθη χωρίς σύζυγο, όταν άκομη ήταν 45 έτών περίπου. Έγνωρισθ, τότε με την δεσποινία Σαμάρα, την όπαια εέπιπτε να νυμφευθ. Εκείνη εέβη, αλλά ή ορθόδοξος Έκκλησία δέν του έδιδε άδεια γάμου και έτσι, άναγκάστηκε να ζήση μετά της Σαμάρας χωρίς την εκκλησιαστική έντασι. Τό εκ των ογέμων αυτών γεννηθέν τέκνο, ονομάσθη Σπύρος και έπειδ δέν ήτο δυνατόν να έχη τό επώνυμο του πατρός, έλαβε της μητρός του.

Σημειώτεται ότι όταν άφηθή τό γεγονός τοούτο ο Ξόνδας, ο Σπ. Σαμάρας ήτο 24 έτών και έπαύσεως μουσική. Αότικως μάλιστα της άποκαλύψεως αυτής του Ξόνδα, ήταν ο Σωτ. Χλιμίντζας.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΟΣ

Η πρώτη περιόδια.

Αφού η μελοδραματική συντροφιά έσημείωσε τέτοια πανηγυρική έπιτυχία στ'ς Άθηνες, ήταν φυσικά να τολμήσει και κάποια μικρή περιόδια.

Στά σχέδια αυτά φαίνεται ότι συντελούσε πάρα πολύ ο Λάνδης, ο οποίος είχε και κάποια πείρα από τη ζωή του στην Ιταλία και την έργασια του σε μελοδραματι'νους θιάσους περιοδεύοντας.

Απεφάσισαν, έτσι, να μεταβούν στ'ς Πάτρας, όπου έδωσαν με την ίδια μεγάλη έπιτυχία τέσσερα παραστάσεις του «Υποψηφίου Βουλευτού» και επέστρεψαν στ'ς Άθηνες.

Αμέσως κατόπιν, έπαιρτο η Σύρος η οποία συνεκέντρωνε τότε καλό και εύκατάστομο κόσμο. Απεφάσισαν να δώσουν και εκεί 3-4 παραστάσεις. Κατά το ταξίδι όμως, ο Άποστόλου εκφυλόγησε τόσο πολύ, που ήταν αδύνατον να παίζει. Και τότε, για να μη άφισουν τους συριανούς παρανοημένους και να μη πάη άδικα το ταξίδι, έπραγματοποιήσαν στο θέατρο της Σύρου διάφορα άποσπάσματα του «Υποψηφίου Βουλευτού», υπό τύπον συναυλίας.

Όταν η μελοδραματική συντροφιά έπίστρεψε στ'ς Άθηνες, διελύθη. Άν διέθετε ένα στιβαρό καλλιτεχνικό ή οικονομικό χέρι, θα ήμπορούσε από τότε να συγκροτηθ' μόνημα το Έλληνικό Μελόδραμα.

Το Β' Έλληνικόν Μελόδραμα.

Πέρασαν ο καιρός. Άλλά, τό τρόποιον τ'ων Άθηνών και τ'ων Πατρ'ων δέν άφινεν ήσυχη την μελοδραματική συντροφιά. Ηΐξερε πιά, ότι καλλιτεχνικώς μπορούσε να κινή θεάματα, άλλα οικονομικώς, ήταν άνικη για τό παρηκώ. Τό οικονομικό πρόβλημα από τότε και μέχρι σήμερα, έβρασιάνει και βρασιάνει διαρκώς και άδιονόπως τό Μελόδραμα.

Εύτυχως, ύπ'ρχεν ο Άν. Λάνδης ο οποίος δέν άφηνε την εύκαιρία να χαθ'ί. Έβλεπε καθαρά, ότι αϊ Άθ'ηναί διέθεταν όλο το άπαιτούμενο ύλικό τ'ων φωνών και τ'ων ανθρώπων για να σχηματισθ' ένα μελόδραμα, τό όποιο, άν δέν θα ήταν καλλίτερο από τους Ιταλικούς μελοδραματικούς θιάσους που ήρχοντο τότε, πάντως θα ήταν ισαξίσι. Από τό άλλο μέρος, έβλεπε ότι ο σχηματισμός ενός μελοδράματος, θα έδιδε έργασια εις αυτόν τόν ίδιο και στην γυναικά του, η οποία ήταν ή μοναδική πρωταγωνίστρια κατά την περίστασιν εκείνη και είχε δοκιμασθ' και άρεσε στις παραστάσεις του «Υποψηφίου Βουλευτού.»

Έπεδίακε, λοιπόν, να βρ'ί κάποιο τρόπο και για τόυτό, δέν έπαυσε να είναι ο καθημερινή έπαρη μέ όλους τους σωματευσάγοντας στο πρώτο Έλλ. Μελόδραμα. Χάρις στην έπιμονή του, καταρωθήη να γινή το δεύτερο Έλλ. Μελόδραμα.

Τά παιδιά της μελοδραματικής συντροφιάς, είχαν άργίως να συγχάσουν στο Καφεείο που είχε γινεί κάτω από το νεώτεστο Δημοτικό Θέατρο. Τό θέατρο αυτό τότε, είχε τό όνομα «Νέον Θέατρον Άθηνών» και άργότερα, ήπρε την όνομασία του Δημοτικού Θεάτρου, έπειδή άνετέθη ή συντήρησις του εις τόν Δήμον Άθηνών. Εκεί έπήγαινε και ο Λάνδης. Άλλά εκεί, έπίσης, έσυχναζαν και διάφοροι φίλοι του

τραγουδιού που έκαμαν παρέα με τους μελοδραματικούς. Μεταξύ αυτών ήταν και κάποιος Α. Στεφανίδης, γνωστός με τό παρεώνυμο Μπουλντάκ, για τόν όποιον ο Λαυράκης, δέκα χρόνια άργότερα, δέν είχε καλές πληροφορίες. Πάντως, φαίνεται ότι ήταν έξυπνος και έπιτήδειος άνθρωπος και άνακατεύοταν σε όλες τις δουλειές.

Έμφανίζεται ο χρηματοδότης.

Με τά παιδιά τό Μελόδραματός έούναζε, και ο Ίωάννης Καραγιάννης, που ήταν έμπορορράτης και είχε κατάστημα στην όδον Άγίου Μάρκου. Μανιώδης κι' αυτός φίλος του τραγουδιστή, τόν όποιον έπίσης άσχολούσε ή Ίδρυσις ενός εύπροσώπου Έλλ. Μελοδράματος. Φαίνεται ότι ο Καραγιάννης, Λάνδης και Μπουλντάκ, έχετίσθησαν μαζί με τους άλλους μελοδραματικούς και άπεφάσισαν την Ίδρυσις του Β' Έλλ. Μελοδράματος. Έπειδή όμως δέν ύπ'ρχαν χρήματα, ο Καραγιάννης έπόλησε τό κατάστημα του, τό προϊόν δέ της πωλήσεως άπέτέλεσε τό κεφάλαιο της επιχειρήσεως. Έτσι, ο Καραγιάννης έμφανίζεται ως ο πρώτος χρηματοδότης του Έλλ. Μελόδραματος.

Ο Λάνδης, ο Καραγιάννης και ο Μπουλντάκ, δέν έσκόπευαν τώρα να κάμουν τό Μελόδραμα για να έπιχειθ' σαν μία καλλιτεχνική προσπάθεια μόνο, αλλά ήθελαν να τού δώσουν τόν χαρακτήρα της θεατρικής επιχειρήσεως, η οποία θα είχε κέντρο τας Άθ'ηνας, θα έπαίξε και εις τις επαρχίες, αλλά κυρίως, θα άπευθότο στον Έλληνισμό της Αιγύπτου, Τουρκίας, Ρουμανίας, Ρωσίας κ.λπ. Μεγάλες ίδέες και μεγάλα τολμήματα, τό όποια, εν τούτοις, επαγγελματιοποίησαν, άν κρίνη κανείς από τις πληροφορίες που ύπάρχουν και τά γεγονότα που συνέβησαν.*

Μέ κεφαλαίοχο τό Καραγιάνη, καλλιτεχνικόν βασικόν παράγοντα τόν Λάνδη και έκτελεστήν δραστήριον Μπουλντάκ, τό Έλλ. Μελόδραμα άρχισε νέα ζωή, συνεκέντρωναν όλους τους λαβόντας μέρος στο πρώτο Μελόδραμα. Προέλαβαν τόν Σ. Δημητριάκοπουλον, που ήτο νεώτερος όπερέττος, τόν Π. Ρικιάρη, δεύτερον νεώτερον μετά τόν Άποστόλου, προσέλαβαν ένα κερκυραϊόν όνοματι Μιχ. Μαντζάρου, βαθόφωνον, προσέλαβαν έπίσης και τόν Κώστα Κωστήλλα, που κατήγετο από τό Γαλαξίδι και ήταν βαρόφωνος, παρέμεινε, δέ ο Άντ. Λάνδης, ως κομικός βαθόφωνος.

ΑΙ προετοιμασίαι και δοκιμαίαι.

Πρην όμως από όλα, έπρεπε να φροντισούν για τόν μουσικό διευσθητή και προς τόυτό, άπέταύθησαν και πάλιν εις τόν Ν. Λαμπελέτι, ο οποίος την φοράν αυτήν, δέν έδέχθη. Ίσως, γιατί δέν τού άρεσε ή επιχειρηματικότης του έδότη εις τό Μελόδραμα. Ίσως γιατί ήταν άπηχογλημένος με την μουσική Σχολή που είχε Ίδρύσει, Ίσως γιατί ήθελε να επανέλθ' ως Κωστήγητης

* Από ένα άρθρο του ίδιου Ι. Καραγιάννη, που δημοσιεύτηκε στα «Μουσικά Χρονικά» τό 1932 (τομ. 5) σελ. 185-192 μαθαίνουμε πολλές βασικές πληροφορίες. Γενόταν τότε, μεγάλη συζήτηση στον τόπο, για την Ίδρυσις κρητικής Μελοδραματικής και ο Καραγιάννης, που ήταν τότε 82 έτών, χρειάστηκε ν' άναστήσει τό σύστημα αυτό άρθρο του είναι γραμμένο με ήσαιρητική μέτρο-έροσηση.

